

POLÍTICA El SETMANARI L'EBRE enceta una sèrie d'entrevistes amb polítics amb una llarga trajectòria institucional que ja no ocupen cap càrrec públic

"Durant un temps vaig pensar que a Tortosa era possible recuperar l'hegemonia de l'esquerra"

ENTREVISTA Joan Sabaté

Professor, exalcalde, exdiputat al Parlament i exsenador

TORTOSA Òscar Meseguer

Pregunta: El seu millor i el seu pitjor record en política?

Resposta: El millor, el dia que vaig sortir escollit alcalde de Tortosa. Recordo bé aquell 3 de juliol de l'any 99. El pitjor...? Quan no pots donar resposta a una demanda ciutadana.

P: Alguna frustració especial, personalment?

R: Quan no vam poder portar la URV al col·legi dels Josepets.

P: Li faig aquesta entrevista per haver tancat una llarga trajectòria en diferents càrrecs públics, però si torna a haver eleccions generals tornaria a optar a una plaça al Senat?

R: Torno a fer de mestre de Secundària [a l'Institut Despuig] amb la voluntat de fer classes fins a la jubilació. Els meus alumnes em deien que jo era alcalde i professor, i jo els deia que ser alcalde no és una professió, que professor ho he estat sempre i que durant la confiança del partit i dels veïns per fer una altra funció.

P: Quines matèries imparteix?

R: Geografia i història, que és la meua especialtat, i ètica.

P: Ètica?

R: No té un cos de professors i ho acostumen a fer els de lletres. Els parlo de valors, de drets humans. Intento fer-los reflexionar sobre situacions com la crisi dels refugiats.

P: Algun dia la història ens ensenyarà com a corresponsables per omissió d'un drama històric?

R: És molt greu el que passa: La guerra, la mort. No sé fins a quin punt la nostra societat, teòricament molt acollidora, està preparada per rebre ara una allau massiva de població islàmica, però, en tot cas, la Unió Europea hauria d'estar preparada tant per donar resposta a aquests immigrants com a les causes que ens els porten. La guerra de Síria va esclatar sense saber massa bé per què, però hi ha molts culpables i els nostres aliats a la zona mateix, com Turquia o algunes monarquies del Golf, han tingut actituds equívokes i contradictòries.

P: Fa unes dècades era gairebé impossible acabar el temari d'història previst per a un curs. Encara passa, això?

R: A la història contemporània continua sent difícil d'arribar-hi. Intentaré, enguany, superar la Segona Guerra

Mundial.

P: Quan se li desperta l'afició per la política?

R: A l'adolescència, la injustícia de la dictadura em porta a involucrar-m'hi fins a les cel·les. Després, la transició democràtica coincideix amb la meua època a la universitat i vaig apartar-me de la militància, que no de l'activitat.

P: Quina filiació havia tingut?

R: Havia format part de l'Assemblea de Catalunya al Baix Ebre i el 1975 vaig entrar a militar al PSUC fins al 1983. Però no vaig entrar a Iniciativa per Catalunya fins al 1989. Van ser els anys en què vaig preparar les oposicions i vaig estar més actiu com a historiador. El 1991 ja vaig entrar com a regidor a l'Ajuntament de Tortosa [va encapçalat la llista d'IC].

P: Com recorda el seu pas d'ICV al PSC?

R: En un moment de canvis a tot Europa, amb la caiguda del mur de Berlín, Iniciativa era un partit d'esquerra radical que vaig pensar -i com jo, altra gent- que havia perdut l'espai heretat de l'eurocomunisme. Vam pensar que calia confluïr cap al gran espai del socialisme.

P: Recorda algun punt de contradicció personal?

R: Res no és fàcil, però vaig prendre la decisió amb la convicció de que les principals possibilitats de transformació de la societat venien del PSC i el PSOE.

P: Un dels seus referents polítics i històrics ha sigut Marcel·lí Domingo. Fins a quin punt i perquè?

R: M'hi sento òbit. El meu amic i company de partit Josep Subirats Piñana m'hi va ajudar. Marcel·lí Domingo [ministre d'Instrucció Pública durant la Segona República] va ser un bon líder de l'esquerra a les Terres de l'Ebre i a Tortosa. Des de diferents partits, va liderar una coalició republicana-socialista, un espai polític de centre-esquerra amb el qual em sento molt identificat. M'hagués agradat conèixer-lo personalment perquè sempre he pensat que devia ser una persona amb un magnetisme personal extraordinari.

P: La seua família era d'esquerrers?

R: Eren pagesos. Mai van estar implicats en política com jo, però monies sempre em deien que havien sigut "marcel·liners". Durant un temps vaig pensar que era possible recuperar l'hegemonia de l'esquerra a Tortosa.

Sabaté, en un moment de l'entrevista. / NÚRIA CARO

P: I creu que ja no és possible?

R: De Tortosa es diu que és conservadora, però no sempre ha estat així. La repressió franquista va desmantellar els quadres polítics de l'esquerra tortosina i ha costat molt refer-ne el teixit. Avui no és hegemònica, però hi és i en determinants moments ho ha sigut. Els vuit anys que vaig ser alcalde vam guanyar totes les eleccions de qualsevol àmbit.

P: Té clar per què va guanyar i va perdre l'alcaldia?

R: Arribem a l'alcaldia en un moment d'esgotament del projecte de CiU. Vam tindre l'alcaldia sempre amb uns resultats molt ajustats, amb només un terç dels regidors i el vot de la dreta molt dividit. El 2003, la nostra acció de govern i el suport de la dreta al PHN ens van ajudar, però el 2007, el nostre principal rival polític [Ferran Bel, de CiU] va tindre el mèrit d'aglutinar el vot de la dreta.

P: Vostè ha defensat sempre un model de reactivació industrial que el territori no s'ha acabat de creure.

R: Hi ha molta gent que diu que ens tenen marginats i que voldria ser com Barcelona i Tarragona, però quan s'ha plantejat un complex industrial no l'hem volgut. I jo sempre els dic que Barcelona i Tarragona han suportat uns costos; sostenibles, però uns costos. No es pot créixer a cost zero.

P: El PSC té resolta la crisi que li va plantejar el procés sobiranista?

R: Ha tingut costos, però l'ha superat. Altres partits ho estan patint avui. El procés ha provocat una situació de divisió social molt difícil a Catalunya.

P: Però la divisió social ideològica, sense confrontació, no és negativa per

si mateixa, no?

R: Jo crec que sí que hi ha confrontació. Només cal veure les xarxes socials. Jo he rebut insults i amenaces. I només cal veure el que van haver d'aguantar els dirigents de la CUP, i les dones de la CUP, en el procés de negociació amb Junts pel Sí. La situació és de molta tensió, i això, tant de bo no siga així, pot anar a pitjor perquè s'ha generat una expectativa en determinats sectors socials que no estan disposats a acceptar que això no porta enlloc.

P: Vostè va dir en una entrevista que no es pot ser nacionalista i socialista. M'ho pot explicar?

R: El nacionalisme, català, espanyol o d'arreu, sempre ha sigut de dretes perquè parteix de la idea de la diferència entre nosaltres i els altres. És el contrari de l'internacionalisme, l'essència del socialisme. Franco va equiparar el nacionalisme català amb l'esquerra i això va fer que en l'antifranquisme coincidissen l'esquerra i el nacionalisme, però això no converteix els nacionalistes en gent d'esquerra. Companys era d'esquerrers, no era nacionalista. Fins i tot quan proclama la independència de Catalunya l'any 1934 ho fa per oposició al govern espanyol de la CEDA i dels radicals de Lerroux, com a pas previ per construir una república federal ibèrica.

P: Vostè diria a algú de la CUP que està a un extrem de la contradicció?

R: Només cal mirar la tensió que s'ha generat a les seues files entre les pulsions d'esquerrers i les pulsions nacionalistes. El missatge que sols viurem millor és una pulsio absoluta-ment conservadora. És el que diuen alguns partits conservadors de països

contribuents nets a la Unió, com França i Alemanya: Sols viuríem millor, per què hem de compartir les coses amb els països mediterranis, que són uns 'dropes'? A Catalunya hi ha una mica aquesta mentalitat.

P: Què cal fer per lluitar contra la corrupció política?

R: Tolerància zero i millorar per llei el control del funcionament dels partits polítics. De lladres, sempre en poden haver, però hem de poder castigar-los. Que tornen el que han robat i vagen a la presó.

P: Mai el van intentar subornar com a alcalde?

R: No; com a molt em venia gent perquè li perdonés una multa de trànsit. Jo els deia que era un procediment administratiu i em deien: "Ja sabem com s'ha fet això sempre". Aquesta expressió és molt reveladora del fet que saltar-se la norma i no pagar impostos socialment no està tan mal vist. També em va arribar la remor que algun empresari anava dient que jo era 'tonto' perquè no aprofitava la posició política, però prefereixo ser 'tonto' i honrat.

P: Vostè està federat com a esportista de muntanya. Què li ha aportat i què li aporta la muntanya?

R: M'ha aportat moltes coses i me n'ha pres encara més perquè em va prendre mon fill [va morir en accident als Pirineus l'any 2011]. Però per a mi és la possibilitat de retrobar-me amb tu mateix i amb la natura en estat pur, i em transmet valors de convivència amb la natura, de respecte entre les persones, de sacrifici. Quan estàs amb algú a la muntanya flueixen coses positives, dins la dificultat o situacions límit. ■